voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 25 april 2024

Onderwerp Behandeling motie verduurzaming maatschappelijke voorzieningen
Versienummer

Portefeuillehouder Arjan Spaans

Samenvatting
Met deze raadsbrief kan de raad zich op de hoogte stellen over hoe het college duiding geeft aan de motie “”besparing voor verenigingen en stichtingen (maatschappelijke organisaties)”, vastgesteld op 11 november 2022. Een aantal werkzaamheden is afgerond dan wel opgepakt. De bredere vraag om “te onderzoeken of een aanvullende regeling een extra impuls kan zijn voor maatschappelijke organisaties zodat zij goed gefaciliteerd worden en een structurele bijdrage kunnen leveren aan een klimaatneutraal Zwolle”, levert op dat dit mogelijk is maar beduidend meer middelen vraagt. In de PPN hebben we, gezien de afweging tussen de diverse gemeentebrede ambities (de integrale afweging) en de overige noodzakelijke maatschappelijke vraagstukken, nu niet de financiële ruimte gevonden om dit onderdeel van de motie in het gekozen voorkeursscenario vorm te geven.

Bijlagen
Motie energiebesparing voor verenigingen en stichtingen (maatschappelijke organisaties), raad 11 november 2022.

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
- de voorgestelde wijze van afdoening van de motie “Energiebesparing voor verenigingen en stichtingen (maatschappelijke organisaties)”.

Datum 25 april 2024

Inleiding
Bij de begrotingsbehandeling (november 2022) heeft uw raad een motie aangenomen met de naam: ‘energiebesparing voor verenigingen en stichtingen (maatschappelijke organisaties)’. Ons college wordt opgeroepen om:
1. Een Zwols overzicht samen te stellen en up-to-date te houden van nationale, provinciale en andere regelingen die betrekking hebben op duurzaamheidsmaatregelen voor maatschappelijke organisaties.
2. Te onderzoeken of een aanvullende regeling een extra impuls kan zijn voor maatschappelijke organisaties zodat zij goed gefaciliteerd worden en een structurele bijdrage kunnen leveren aan een klimaatneutraal Zwolle.
3. Hierover de gemeenteraad tijdig voor de besluitvorming van de perspectiefnota 2024 – 2028 te informeren.

Kader
Nvt

Kernboodschap
Met deze raadsbrief kan de raad zich op de hoogte stellen over hoe het college omgaat met de motie “”besparing voor verenigingen en stichtingen (maatschappelijke organisaties)”.

Toelichting
1. Begin 2023 heeft u een tijdelijke “Subsidieregeling tegemoetkoming energiekosten sociale, culturele en maatschappelijke basis” ingesteld. Er zijn 38 aanvragen gedaan. Bij 20 aanvragen is de aanvrager zelf eigenaar van het pand; bij 18 aanvragen gaat het om huurders (waaronder van de gemeente). 32 van de 38 aanvragen voldeden aan de voorwaarden. In de praktijk signaleerden we, dat de meeste organisaties nog een vast energiecontract hadden tot (in) 2023. De bedragen die zijn toegekend variëren van 34 euro tot het maximum van 10.000. De regeling was een tijdelijke maatregel, gericht op een tegemoetkoming in de energiekosten, niet op verduurzaming. De regeling is beëindigd. Van het beschikbare budget ad €500.000 resteert nog ongeveer €300.000. Dit bedrag gaat terug naar de algemene middelen.
2. Het overzicht, gevraagd onder punt 1 van uw motie, is opgesteld en onderdeel van de uitbreiding van onze informatievoorziening via het Duurzaam Bouwloket (sinds Q4 2023 gereed). Het overzicht is gericht op alle regelingen voor organisaties, commercieel of niet commercieel. Overheden hebben geen sluitende definitie voor maatschappelijke organisaties. We hebben daarom gekozen voor een zo breed mogelijk overzicht.
3. Begin februari heeft een eerste bijeenkomst plaatsgevonden voor maatschappelijke voorzieningen, gericht op het ontwikkelen van verduurzamingsmaatregelen en gebruik maken van de subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (Dumava). Bij deze bijeenkomst waren ook de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en de provincie aanwezig. De eerste voert de regeling Dumava uit, de provincie kent een ontzorgingsregeling specifiek voor maatschappelijke organisaties. Beiden gaven aan dat het de eerste keer was dat een gemeente zo’n initiatief nam. Ondanks uitvoerige communicatie, op allerlei manieren, was de opkomst minder hoog dan verwacht, ongeveer 20 partijen (deze waren enthousiast). De evaluatie is gaande, het is ons voornemen hieruit te leren en al dan niet aangepast door te gaan. We willen alle eigenaren van panden stimuleren om hun gebouwen te verduurzamen en dat geldt zeker ook voor

maatschappelijke voorzieningen. Er zijn diverse landelijke subsidieregelingen, waarop organisaties een beroep kunnen doen.

4. Uw raad heeft in punt 2 van de motie het college opgeroepen om: “Te onderzoeken of een aanvullende regeling een extra impuls kan zijn voor maatschappelijke organisaties zodat zij goed gefaciliteerd worden en een structurele bijdrage kunnen leveren aan een klimaatneutraal Zwolle.”
    a. In zijn algemeenheid zijn maatschappelijke voorzieningen zelfstandige organisaties, en zelf verantwoordelijk voor hun bedrijfsvoering en huisvesting.
    b. Instellingen die huren kunnen hier logischerwijs geen beroep op doen. Instellingen die huren van de gemeente, als vastgoedeigenaar, worden ondersteund met het ritme waarmee de gemeente haar panden verduurzaamd.
    c. We hebben onderzocht hoeveel maatschappelijke voorzieningen met huisvesting er zijn in Zwolle. De term maatschappelijke voorzieningen kent een veelheid aan definities. En niet bij elke definitie hebben we ook data. Ongeveer 11.000 panden in Zwolle zijn niet in gebruik als woning maar anderszins. Een behoorlijk aantal panden is typisch bedrijfsleven. Grofweg 4000 panden zijn te kwalificeren als maatschappelijk in brede zin.
    d. In dit brede palet heeft de gemeente Zwolle vaker niet dan wel een beleidsmatige (en subsidie-) relatie. Dit vraagt om keuzes rond de gemeentelijke rol en inzet. Dit is een complex vraagstuk gezien het aantal panden, de beperkte middelen, de eigen verantwoordelijkheid en afweging van de gemeentelijke rol. De motie benoemt bijvoorbeeld naast de beleidsterreinen cultuur, wijken en sport ook kerken. Deze laatsten worden door ons niet gesubsidieerd. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld de Isala en verpleeghuizen. Ook binnen de door ons relevante beleidsterreinen is een grote diversiteit zichtbaar. En vele maatschappelijke voorzieningen zijn hoogstens deels afhankelijk van onze subsidie. Diverse sportclubs worden niet door ons gesubsidieerd maar hebben wel eigen panden. Wijk- en buurtcentra huren soms van de gemeente, soms privaat en hebben soms een eigen gebouw.
    e. Verduurzamingsplannen kennen vaak een onrendabele top, niet terug te verdienen uit lagere energielasten. Andere gemeentes, zoals Utrecht, Opsterland en Hardenberg, kennen regelingen. Utrecht heeft hiervoor een krediet van €4,0 miljoen beschikbaar geteld, alleen bedoeld voor energieadviezen. Opsterland heeft 1,2 miljoen beschikbaar gesteld en Hardenberg €1,5 miljoen. Beide bedoeld voor daadwerkelijk financiering van verduurzaming. In Hardenberg wordt goed gebruik gemaakt van deze regeling.
    f. Met de voorgaande constateringen achten we een gemeentelijke regeling mogelijk. In deze nog uit te werken regeling zouden dan als voorwaarden o.a. worden opgenomen dat:
    - De instelling kan in aanmerking komen voor een tegemoetkoming indien de investering niet geheel kan worden terugverdiend uit lagere energielasten.
    - De instelling voert activiteiten uit voor de gemeente en is dan ook voor een nader te bepalen percentage van haar begroting afhankelijk van gemeentelijke subsidie,
    - De instelling is eigenaar van het (Zwolse) pand.
    g. Een krediet van 2,5 miljoen lijkt een aannemelijk bedrag. Het is geen open-eind regeling. De gemeenteraad kan de middelen desgewenst opnieuw vullen. Dat betekent ook prioriteitstelling per ronde van toekenning. De hoogte van het verduurzamingseffect speelt een rol bij de beoordeling. Er is dan ook één moment van besluitvorming over de ingediende aanvragen.

Datum 25 april 2024

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Zie punt 3.

Communicatie
nvt

Financiën
De mogelijkheid om 2,5 miljoen incidenteel beschikbaar te stellen is opgenomen in het ambitiepakket energietransitie 2025-2030 (gesplitst in het + pakket 0.8 miljoen en in het ++ pakket 1.7 miljoen). Onze afwegingen met betrekking tot dit ambitiepakket zijn in de PPN 2025 geformuleerd. In de PPN hebben we, gezien de afweging tussen de diverse gemeentebrede ambities (de integrale afweging) en de overige noodzakelijke maatschappelijke vraagstukken, nu niet de financiële ruimte gevonden om dit onderdeel van de motie in het gekozen voorkeursscenario vorm te geven.

Risico's
Kennis nemen van deze informatienota kent geen risico's.

Vervolg
Onder punt 3 is aangegeven dat we willen doorgaan met het stimuleren van alle eigenaren van panden om hun gebouwen te verduurzamen en dat geldt zeker ook voor maatschappelijke voorzieningen.

Openbaarheid
Openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer